

Zbaľ sa a pod' na Veľkonočný ostrov a do Polynézie

(tlačová správa)

V piatok **17. februára 2017** usporiadalo **Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici, v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja**, podujatie „**Zbaľ sa a pod' na Veľkonočný ostrov a do Polynézie**“. O svojich cestovateľských zážitkoch prišiel porozprávať žilinský herec a cestovateľ pán **Michal Chmeliar**.

Sú miesta na zemeguli, ktoré kým nenavštívite, nepochopíte, čo je skutočná „pohoda“. Veľkonočný ostrov a Francúzska Polynézia patria práve k takým... Nádherná príroda a tajuplná história priťahuje čoraz viac turistov, ochotných zaplatiť nemalé finančné prostriedky za dopravu a pobyt na najodľahlejšom ostrove sveta. „**Rapa Nui**“, ako ho Polynézia volajú, leží v južnej časti Tichého oceánu, od roku 1888 patrí Čile. Má tvar trojuholníka, pričom pri hlavnom ostrove sa nachádza množstvo menších ostrovčekov. Let na ostrov trvá z hlavného mesta Čile 5-6 hodín. Na ostrove žije niečo cez 5000 obyvateľov. Ešte do 20. storočia žili veľmi primitívnym spôsobom života, bol tu dokázaný i rituálny kanibalizmus. Dnes je obyvateľstvo zamestnané prevažne v cestovnom ruchu. Rapa Nui objavil pre západný svet v 18. storočí holandský moreplavec Jacob Roggaveen. Udialo sa tak počas veľkonočného obdobia, preto ostrov nazval „veľkonočným“ – španielsky Isla de Pascua (španielčina je na ostrove úradným jazykom).

Azda najznámejším symbolom ostrova sú sochy „moaiov“. Je ich tu niekoľko stoviek. Stoja na pobreží a mlčky sledujú, čo sa deje okolo nich. Predstavujú priam mysteriózne postavy, o ktorých vzniklo mnoho špekulatívnych teórií – ako vznikli, ako ich premiestňovali z krátera Rano Raraku.... Domorodí obyvatelia v nich zobrazili svojich mŕtvych predkov, lebo verili v ich ustavičnú ochraňujúcu prítomnosť.

Do dnešných dní je nerozlúštené aj písmo ostrovných domorodcov, zvané „rongorongo“. Ide o systém glyfov, nachádzajúcich sa na drevených tabuliach.

Iným zaujímavým javom, o ktorom rozprával cestovateľ Milan Chmeliar, je tzv. kult vtáčieho muža. Je to starodávny rituál, počas ktorého muži súťažia, kto prvý donesie na ostrov znesené vajce rybára čiernochrbtého. Klan, z ktorého bol víťaz, mal prednosť pri výbere stravy.

Druhá časť zaujímavého rozprávania sa týkala **Francúzskej Polynézie**. Ide o správnu korporáciu viacerých súostroví a viac než stovky menších ostrovov v južnom Pacifiku. Je to raj

na zemi, priťahujúce každoročne tisícky dovolenkárov. Ved' kto by odolal nádherným piesčitým plážam, blankytno modrému oceánu s priezračnou vodou a koralovými útesmi..? Azda najznámejšie je najväčšie súostrovie Tahiti s hlavným mestom Papeete. Je východiskovým bodom pre ďalšie destinácie, napríklad pre ostrovy Moorea, či Bora Bora. Hornatý ostrov Tahiti pokrýva dažďový prales. Pre západný svet ho v 18. storočí objavil francúzsky moreplavec de Bougainville. Európania však priniesli na nedotknutý ostrov zlé „výdobytky“ civilizácie: prostitúciu, pohlavné choroby, alkohol, ale aj doposiaľ nepoznaný týfus, chrípku, či kiahne. Behom pár rokov bolo pôvodné obyvateľstvo úplne zdecimované. A do toho prišli náboženské i politické nepokoje... Až v 20. storočí sa situácia ostrovanov začala meniť k lepšiemu. Idylický svet na jedinečnom Tahiti zobrazil vo svojich dielach aj francúzsky postimpresionistický maliar Paul Gaughin (1848-1903). Tahiti je dôležité aj z hľadiska potravinárskeho priemyslu – vyvážajú vanilku, exotické ovocie, ryby, ale napríklad i kvety a čierne perly.

Ostrovy Francúzskej Polynézie poskytujú turistom možnosť nezvyčajných zážitkov – jazdu na kajaku, vodné lyžovanie, vodné bicykle, výlety na lodi s preskleným dnom, windsurfing, tenis, stolný tenis, plážový volejbal, plávanie alebo prechádzku na vodnom skútri.

K najobľúbenejším aktivitám však patrí potápanie a „šnorchlovanie“, lebo len týmto spôsobom možno obdivovať pestrofarebnosť tunajšej morskej fauny a jej druhovú diverzitu. Uponáhľaní ľudia civilizovaného sveta však vyhľadávajú tieto jedinečné miesta na Zemi najmä preto, aby si dokonale oddýchli, lebo pohoda je tu hlavné krédo, filozofia života. Slnkom nabití ľudia sú tam veľmi srdeční, veselí, radi sa stretávajú, jedia, spievajú a tancujú. Jednoducho, dokonale si vychutnávajú dni svojho života.

Návštevníci podujatia s veľkým záujmom počúvali rozprávanie skúseného cestovateľa a kládli mu veľa zvedavých otázok. V závere pán Chmeliar položil aj jednu súťažnú otázku. Výherkyňa, ktorá na ňu správne zodpovedala, dostala obrazovú publikáciu „Čiernobiely svet“ z produkcie Trenčianskeho samosprávneho kraja a magnetku korytnačky ako suveníru z Polynézie.

Podujatia sa zúčastnilo **55 ľudí** rôznych vekových kategórií.

V Považskej Bystrici 21. 2. 2017

Text: Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici

Foto: Ondřej Trnka (VM) a Milan Chmeliar

